

ספורת
התים

כט: בשלשה פרקים פרק רביעי תענית

עין משפט
נר מצוה

ויבול בהדיה בערכאות שלהן - ונתתי לכם אחרית ותקוה. אידי (ענין לכת)
לאמי רב יהודה לעיל נקטו וזלי דקלים. להספרים מהן שרם
מהן נבנל הכנה כדלמדין כפי"ק (ע"ן) עולא איקלט לבבל מוא
מלא אנה דתמי כו' כלי פשתן. ללווא: לא שנו. כמתמי - שכל
הורה אור הסכות אקור לכנס: אפילו לבבס
ולהגיה. כדי שילבוש לאחז ומן
לאחר טי' נבא אקור נדרסה כמסיה
דעמו שמוק נכיות בגלים: אמר
רב ששת הודע. דלפי' לכנס ולהטס
אקור: קצרי. קן שמש - גלגון
ישמעאל והס כוכבין. שמעתי אומרים

אמר רב פפא הלך הו' בר ישראל דלית ליה דינא בהדי נכרי
לישתמיט וכו' - פירוש מניח לומר לעיל מגלגלי חובה לום
החייב: של - תפוחים - ו"ת תפוחים יכיריה אחרונים;
קצרי דב' רב - פירוש כוכבין הגדלים ולקן קרי לוי קצרי על
סם שמקליין הגדלים
ט"י תולת המים: כ"י טלון לו
אלא חנוק אחד מותר לכנס במטע -
(ובסבול ויס) וכו' אלו מגלגלין מ"מ
קרי (י"י) לקאמר ולשתמיט הו' דלמור
רבי אבי אמר רבי יוחנן מי טלון לו

כז א טו"ח א"ח טלון
קצרי טפ"ח פ:
(ע"י) חו"ב כ"ה פ"ח
פ"י "ח"פ
כח ב טו"ח טו"ח טלון
לכנס כ"ה פ"ח
א"ה טו"ח טו"ח פ:
טלון חו"ב טפ"ח פ:
(ע"י) יבולין ק"י ק"י
כ"מ ב טו"ח טו"ח טלון
תענית כ"ה פ:
טלון חו"ב טפ"ח פ:
טלון חו"ב טפ"ח פ:

הואיל ותכלת ט הארות - כיום כשנה פ"ח כחזו נוד לרע מנחה וזכרים כדתן נפקי כהאל דחגיגת (ק"י ט') אלו חורבן בית האקדן תקפאל כונה ושר לו דמי לט' בלב ולנה אהם הכהלה ט: ׀ ׀ חשנה כחזו טס כוכב: ככור

תורה אור
ראבר רב תמא בר כינא אמר ריש חזרא
כאי דנחוב כה אמר ה' צבאות צום יי"
הרביעי וצום הרביעי וצום השביעי וצום
העשירי יהיה לביח יתורה לשישן ולשטרה
קרי' לוח צום וקרי' לוח שישן ושטרה
בונן שישן שלום יהיו לשישן ולשטרה
אין שלום צום אמר רב פפא הכי קאמר
בונן שישן שלום יהיו לשישן ולשטרה יש
גורח והלכות צום אין גורח והלכות ואין
שלום רצו כחנינן רצו אין כחנינן אי הכי
מ"ב גמי אמר רב פפא שאני מ' בנכז האיל
הוכפלו בו צורח ראבר טר "כ"מ באב
חרב הביח כראשונה ובשניה תלכרה ביתר
ונדרשה העיר חניא אמר ריש ארכעה
דברים היה ריע רורש יואני אין דורש ככחזו

הייט כדלשנה אל ככניה הככמה
כ"י ומסס ה"י פנדיט כ"י חגיגת
וכך כריסח סהיק כירואלי ורסי'
כ"י י' כחזו ודמי כק"ל
כחשנה לחדש קללל מבוטות הו'
סם ופלי אלים דין וחלה טכר
המחד פדדסס סט כחשננס ולא
לנה כמסוק נטען סכח סחי
סטריס: ׀ ׀ חשנה נלג סט
נעקי: כסוק נכרל חשניט (ק'
כ"י) כ"י קרל אהדי וכסוק מלכס
כחכ נעקי כככמה וכסוק ירמס
כחכ נעקי לחדש ירמס וני'
ומכ' וכ' לחדש נכנס ליכיס
להכל ואלט וסח ט | כ"י] חמי
וחשיפי פ"ח סכמה חוס (עומדי פ"ח
ה"י ט ח"ס וכק"ל טר סק"מ
כחזה נעקי:

כ"ה ת"ה יח"

כחזו כ"י חז"ל

פרק חמישי

א י"ש כה יבנה ככל ישראל כהנייה בתם כפי הצרות שארעו כן כד לקורר הלכות לפיח רכי והיבבה והיה זה
זכרון לכעסו הרבים וכמה אכזבה כחה ככעסו ענה עד שרם להם ולו אהו הצרות. ככוכרון דברים אלו
נטיב לחייהם שואב ודודו אה קנה ואת קין אבותם וע': ב יואלו קן יום (ג) טליסי כחשרי כבו נדרג נדליה בן אחיקם
וכבה נהיה ישראל וביטארה וטיב להרם נחוקן. ועשירי כמסח כבו סקן ככל נוכדנאר דרשע על ידועלה והביאה
ככבור ובכעוק. ו"ל כחזו חשנה דברים ארעו בו. נשכרו הלוחח. ובסל חסיד ככית ראשון. והוכעה ירוסלים
בחורבן כ"י. וכרף אוככוסס דרשע את התורה. והקמ"ר על כהנל: (ג) והסעה באב חכמה דברים ארעו בו. נגור
קל יהואל ככורב סלא יכנס ארץ. וחרב (ג) הביח כראשונה ובשניה. והלכות ע"ך נדולה וכיר סמח וחזו כה אלפים
ורכבות כ"סרל וחח לום סלך נדול ורש כל ישראל וגדולי הככמה כהא כלך חסיה. ונכל ביד הרומים ונדרט טלם
והיתה צרה נדולה כש חורבן בית הקדש. נבו כחזו חשבן לפרדענה דרש סורנומוס דרשע את ההכל ואת סביכו
לקיס כה כטאס ציון סודה חדס: ׀ ׀ וירבעת ימי הנצחה ואלו ה"י קן כפרשין כקבלה צום הרביעי וצום חמישי וע'.

ק"י חז"ל ט' יא ק

Reader: On this night the wheel (of misfortunes) brought disaster.
both my First and Second Temple were destroyed,¹ and the backsliding
daughter. Lo-Ruchamah² was even made to drink bitter waters³ and
her body swelled: she was sent away from his house⁴ and she has
even forgotten (what) prosperity⁵ (is); greater is the hatred⁶ for her⁷
than (the love with) which he had loved her: living as in widowhood
like a forsaken woman: verily Zion says: "The Lord has forsaken
me."
Cung.: On this night my children weep and wail.
Reader: On this night I mourn, for the luminaries grew dark owing
to the destruction of my Temple and the cessation of (the priestly)
divisions:⁸ on this night misfortunes surrounded, indeed encom-
passed me; and (God) even summoned an assembly (of his court) in
which sentences of five decrees⁹ was passed: and (this night) was set
aside for weeping throughout the generations, for it was providence¹⁰
brought about by the Lord, when (of old) they wept without cause.¹¹
Cung.: On this night my children weep and wail.
Reader: On this night five misfortunes¹² befell (Israel), he brought
sentence upon the forefathers when they threw off restraint,¹³ and
many evil (trials and tribulations) clung to it: this day was long des-
tined for the suffering of afflictions, and the enemy set up an idol¹⁴
and raised shouts (of terror) crying, "Arise! For this is the day of
which the Lord has spoken".
Cung. & Reader: On this night my children weep and wail: on this
night¹⁵ my Temple was destroyed and my Palaces¹⁶ burnt down: so
let the whole house of Israel moan in my grief and bewail the burning
which the Lord has kindled.

Reader קליל זה נעקול סכב החזקה. ראשון עם ש"י בית
יחרבה. ועוד לא רמקה בת השוכבה. השקמה מי רש ושת בקנה
דכיה. ושקלה כבירה עם וקמה טוכה. ודולה השקמה ממש אשך
אנקה. וקשקשת סחף קאשה נעקה. וקאמר ציון אוקבי יי.
Cung. קליל זה יקבין חלילו ק"י.
Reader קליל זה קררתי וקשבו הסאורוח. לקרבו בית קרש
וכטול מסקורוח. קליל זה סכתי אקסחיי צרות. עם קרא מעד
קרין חמס ערות. ככ' חמס נכו וקעבט ליהדות. קען קיקה סכה
מאח ט'. Cune. קליל זה יקבין חלילו ק"י.
Reader קליל זה ארעו בו חמס מארעות. קוד של אכוח בקרע
קרעות. ודכיקו בו צרות קצרות עם רעות. יום סכב קיה כקפ"ע
קענות. וקעמיד קאוב חכרים קול חרות. קום. כ' זה חיס אשך
אקר ט'.
Cune. & Reader קליל זה יקבין חלילו ק"י. קליל זה חרב ביתי וקש"י
ארמוןי. וכל בית ישראל יהו ביטוי. וכבו השקמה אשך שרף יי.

In that month was decreed the decree upon the Generation of the Wilderness, that they should die there, and it was the night of the Ninth of Ab. On that day was the First Temple destroyed. On that day was the Second Temple destroyed. On that day was destroyed Alexandria, with the great congregation of Jews that was there. On that day was wrought the expulsion of the island that is the End of the Earth, which is called *Ingle-terra*. On that day was wrought the expulsion from France in the year 5155. Many bitter destructions and expulsions were similarly wrought in that month for Israel. And what shall I add? For behold, when the king of Spain decreed banishment for all the Jews that were in all his dominions, that they should go forth within three months, the time ended and the day of departure fell on the Ninth of Ab. Yet he knew nothing of this, as though he were set upon his way by Heaven to determine the limit thus, in order to fulfill the word of the Prophet.

Abraham, Jeremiah 2:21

ואכלה וחרכנה מי ישיבנה כי היא עתידה לבוא עליו סורה וכל מבקשה רוצה לוקח האויבים המבקשים את נפש לא יינשו כי במעט מתנבל ישיגה (וחומן הכוכן לברותיו הוא החוש הקבוע לדעתו חוש אב (ועליו אמר בחורשה ימנאון) חלא תראה שבאותו החוש גנורה גזירה על דור המדבר ששם ישגו ויליל סי באב היה, בו ביום נחרב בית ראשון, בו ביום נחרב בית שני, בו ביום נחרב אלכסנדריא קהל גדול מחיהוים שהיי שם, בו ביו' נעש' גרוש אי עצה המרי תקרא' אינלח סיר'א, ובו ביום נעשה גרוש גרמח כשנת כל-יה גרוש יגרש אחכם מוה' וכמה עוד בהשמות והנרשים היו בחוש זהוה ליכראל ומה אוסיף עוד לומר והנה כשגור כלן ספור גרוש על כל היעוים אשר בכל פריעות מלכות שיגאו כמשלש חרשים ושלם והיה יום היציאה סי באב והוא לא ידן מוח הנמן ובר כאלו פן השמיב הוריהו והנבלת חונך'חה' לקיים דבר-הנביא שאמר בחורשה ימנאון לפי שהאמת פנסיס חכונה בשם וכר להיות עם אחר ופנסיס בלשון נקבה לחיותה אמת

KINOT FOR THE NINTH OF AV

Reader or Narrator: Verily, my eyelids gush with water (and my eyes) stream (with) tears,¹ as I bewail in bitterness (of soul) the martyrs of Speyer; it happened on the eighth (day)² in the second (month), on the Day of Rest; my tranquility was changed to tumult and destruction;³ as handsome youths and venerable men were slain; (when) they were gathered together, they gave up their souls heroically (and) in perfect unison for declaring the Unity of God in awe; they were valiant heroes, quick to fulfil his words; my priests too and my young men, they were ten in all who perished. *Cong.:* Alas, for the house of Israel and for the people of the Lord, for they are fallen by the sword!

Reader or Narrator: In the bitterness of my anguish and my sorrow, I indite dirges, as I call to mind this day and the martyrdom of the holy congregations; the congregation of Worms, well tested and chosen, the renowned ones of the land and perfect in purity; twice did they sanctify the Unity of God in awe, once, on the twenty-third of the month Ziv* in all purity; and (the second time) in the third month (Sivan) during the reading and chanting of the Hallel,⁴ they gave up their soul bound (to God) in love; like a thick cloud (full of water), so will I moan with a wailing cry for those who were adorned with the diadem (of martyrdom). *Cong.:* Alas, for the house of Israel and for the people of the Lord, for they are fallen by the sword!

Reader or Narrator: For the noble ones of the esteemed congregation of Mayence, who were swifter than eagles and stronger than lions (to do God's will); they gave up their souls for declaring the Unity of the Revered God; indeed, for them will I lament with a soul-shattering cry, for the foundations of both my Temples that were today laid bare, and for the destruction of my miniature temples⁵ and (houses) for study of the Law. *Cong.:* Alas, for the house of Israel and for the people of the Lord, for they are fallen by the sword!

Reader or Narrator: On the third day of the third month (Sivan), more sorrow and destruction were added, the month which was turned into grief and distress; on the day of the giving of the Law⁶ I had hoped to find cause for regained happiness, but as on the day of its giving, so did (the Torah) return now; it ascended on high to the place of its dwelling, (together) with its casing and covering, its interpreters and those who explored it,⁷ those who studied and taught it in the darkness (of night) as well as during the day⁸ *Cong.:* Alas, for the house of Israel and for the people of the Lord, for they are fallen by the sword!

1) cf. Jer. 9, 17. 2) i.e. on (a Shabbat,) the eighth day of Iyar. 3) The Author plays on the words "rest", "to disturb". 4) It was the new moon. 5) The Synagogue is called "a miniature Temple", as the prayers therein replaced the sacrifices in the Temple of old, v. Ber. 26b, v. A.S. p. 182, note 1. 6) It was hoped, because of the day upon which the Law was given, that the decrees would be abolished. 7) viz. they were all consumed. 8) Lit. In mid-darkness as in the light. *) i.e. Iyar.

קנות לחשעה באב

קלג

כי נפלו בקרב: *Reader or Narrator* ופעפעי ילדו מים דמע להקירה. ונאקונו מר על-הרוגי אשפירא. בשני בשמנה בו, ביום מרווע הקרה. מרוועי לרוועי נחלפו להקירה. נהרגו בחורי חמד וישלי הקרה. נאספו יחד, נפשם השלימו במורא. על-יחוד שם המיוחד. יחדו בגבורה. גברי כח, עשי דברו למהרה. וכהני ועלמי ננועו. קלהם עשרה. *Cong.* על-בית ישראל ועל-עם יי, כי נפלו בקרב: *Reader or Narrator* ובמר יגוני ועצבי ילל אהקירה. קהלות הקדש הרינתם היום בנכרה. קהל וחרמזא בחונה ובחנה. אאוגי ארץ ויגני שנהרה. פעמים קדשו שם המיוחד במורא. בעשרים השלשה בחדש זיו לשהרה. ובחדש השלישי בקריאת הלל לשורה. השלימו נפשם באהבה קשורה. אהימה עליהם בבכי יליל ולשהרה. כלולי כתר על ראשם לעשרה. *Cong.* על-בית ישראל ועל-עם יי, כי נפלו בקרב: *Reader or Narrator* ועל-אדירי קהל מנצא ההדורה. מנשרים קלו, מאריות להתנברה. השלימו נפשם על יחוד שם הנורא. ועליהם ועקת שבר אועק, בנפש מרה. על-שני מקדשי יסודם, כהיום ערערה. ועל-חרכות מעט מקדשי, ומדרשי התורה. *Cong.* על-בית ישראל ועל-עם יי, כי נפלו בקרב: *Reader or Narrator* בחדש השלישי בשלישי, נוסף לדאבון ומארה. החדש אשר נהפך ליגון וצרה. ביום ממן דת, שברתי להתאשרה. וביום נתנתה, כמו-כן אז חננה. עלתה-לה למרום למקום מדורה. עם תיקה ונרתקה והדורשה וחוקרה. לומרה ושניה באישון, כמו באורה. *Cong.* על-בית ישראל ועל-

1) c.f. 2 Sam. 22, 12. 2) o.v. אשפירא.

Reader or Narrator: Take this to your hearts, (and) prepare a sad Funeral oration: put on mourning and roll in the dust, for their massacre weighs no less than the burning of the House of God, its porch and its Palace; and since we may not add (an extra) season (of mourning) for the destruction and conflagration, neither may we anticipate (the observance of fasting), but are enjoined rather to postpone it, * therefore will I cause my cry of woe to rise this day, and I will wail, howl and weep in bitterness of soul; indeed my sighing is heavy from morning till evening. Cong: Alas, for the house of Israel and for the people of the Lord, for they are fallen by the sword!

קינות לתשעה באב

קלד

עם יי, כי נפלו בקרב: Reader or Narrator: שִׁמוּנָא עַל-לִבְכֶם, מִסְפֹּד מֵר לְקִשְׁרָה. כִּי שְׁקוּלָה הִרְיַנְתֶּם לְהִתְאַבֵּל וְלִהְיֶעֱפָרָה. כְּשִׁרְפֵת בַּיִת אֱלֹהֵינוּ הָאוֹלָם וְהַבְּיָרָה. וְכִי אֵין לְהוֹסִיף מוֹעֵד, שָׁבֵר וְתִבְעָרָה. וְאֵין לְהִקְדִּים, וְזוֹלַת לְאַחֲרָה. מִתַּחַת פֶּן, הַיּוֹם לַיְהוָה * אֶעֱוֹרָהּ. וְאֶסְפְּדָה וְאֵילִילָה, וְאֶבְכֶּה בְּנַפְשִׁי מֵרָחֵק. וְאֶנְחַתִּי כְּבָדָה מִבְּקָר וְעַד עֶרְבֹ. Cong. עַל-בֵּית יִשְׂרָאֵל וְעַל-עַמּוֹ, כִּי נִפְלוּ בְּקָרְבָּ:

מִנְחָה אֵילִילָה וְנִפְלוּ בְּקָרְבָּ

ויצת אש בזמן המבול יסודותיו. (ס) סוכה נפסד לאשך הולדת כש נים
בנאלתך (מלך ש) מוסר, ככה כפע ליה, (ס) אירי אלעדי כעל
למלך שעשה המה לבנו, חסך כיוז (ס) נידוח וסידוח תיידה, (ס) פנע אהז חכעס
וסודח, תודול (ס) פועת יעב וסוכ, אל חסך חרב כוז הוזה יעב וסוכ,
אמר לוד (ס) לכן אני מוסר שכך חסר על הוזה כע, ולא על כ, כ
אמר לאשך, הקבילה הורכב וזו בקדש, הוזה יעב וסוכ, אמר לוד לכן אני
מוסר שכך הקבילה חסר על ענין הוזה, לא על ישראל, ודוד יצת אש
בזמן המבול יסודותיו

ר' שטרן ז"ל
על מנחה ונפלו בקרב (עמ')

סימן תשכא

שאלה: אם לעשות יום אבל לרבי רבבוח

שטורגו בשואה.

הוצי מקרים כגן עובדא אזל כון הגרזים וזיל בשנח
חשינ כשהגיע שמענו שרבי רבבוח אחינו נשחטים
ותכבדים. בא אל מין וזיל הרב הוצגו ויל וביקש לקיים
על זה יום אבל. וסין וזיל התנגד ואמר שאסור להוסיף על
ימי האבל. ושאל אותו הגיל איפוא זה כעוב. ואמר
הגרזי וזיל הקיפו שאנו אומרים בחייב על הוצי מלכח
ידביחא ואשמידא שטורגו בימי אידי וסין סקון שם
שימו נא לבככם מספור מר לקיסודה. כי שקולה הריגתם
להתאבל ולהתעפרה כשורפת ביח אלוקטס האולם הברידה.
וכי אין להוסיף טורגו שבו ותבערה (אין מוסיפין לעשות
יום אבל והספור על הגויזות) ואין להקדים זולתי לאחריה.
תחת כן היום לויחי אעורדה, ואספדה ואילילה ואבכה בנפש
מרהו והאחזי ככה מבקר ועד ערב, הרי מפורש דאך
שסבלו תהרגו במיתוח אמוריה קהלות קודשות
מאחריםאבל ער חייב שאסור לנכח עור יום אבל, (ומין
וזיל אמר לו כל הניחם בעינן כודכו בקודש שהיה אומר
קינות ופליחת בעינן כודכוננו הנמלא) ולא מצא שום מקור
לאסור אלא דברי הפייסן, אבל מספיק לו כזה להתנגד
בתקיעות ליום אבל נוסף.

וכל זה אמילו אם היו מחקים היום אבל גאונים וצדיקים.
אבל כגון זה פיר חעללים של החפשיים שקבעו
מיוחד (כיו וסין) ליום אבל. וכמה ירבנים קיבלו חקנתם
ומתנינים אותם ריל, פשיטא שאין להשתחף עמהם חיו. רק
כשבילינו יום חייב כלול בחוכו אבל על כל הצדות יסורים
הרגות ודיעות שאנו סובלים חור ווד כעויה ער שבקחב
ממש נוכח כעוהשייה לנאלח עולם אמן.

יום קיווין אלא:

איסתיועא מלוא. כעוה נחן לפני טרנן ודרש מומר
לאשך הולדת כעל מין
ס מקודס לן ודרשו ר"מ שזאיל זה לכר דרש מומר לאשך
קסא לאשך חכעי' ליה ודרש שאר אשך שרה על שכלה תכבי'
הוזה על הסנים ועל האבנים טכניו
וחסך ק סויה פליטה משיאל
שאלמלא ק לא כחיד מאנו
שראל שרי ופליט ון סח למר
לנה כי לא חפשי רלס אש כלין ק
פרס נקנדרס לך י. כוהרש שאבך

